

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL-4101-20-08 /2011,P/11/073

Olsztyn, dnia stycznia 2012 r.

TEKST UJEDNOLICONY NA PODSTAWIE UCHWAŁY KOMISJI ODWOŁAWCZEJ

**Pani
Elżbieta Samorajczyk
Burmistrz Biskupca**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Urzędzie Miasta w Biskupcu („Urząd”) kontrolę w zakresie organizacji i finansowania kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli w latach 2009-2011 (do 30 września).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 10 stycznia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Burmistrz niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie skontrolowaną działalność Urzędu, ze względu na stwierdzone nieprawidłowości, które polegały na:

- dokonywaniu podziału środków finansowych (wyodrębnionych w budżetach gminy na lata 2009 i 2010) w celu dofinansowania form kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli, bez zasięgnięcia opinii związków zawodowych zrzeszających nauczycieli,
- ewidencjonowaniu latach 2009-2011, środków finansowych na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli oraz wynagrodzenia doradcy metodycznego w księgach rachunkowych Zespołu Szkół w Kobułtach, zamiast w powołanej w tym celu jednostce, tj. Zarządzie Szkół i Przedszkoli („ZaSP”),
- nieegzekwowaniu, od dyrektorów szkół i placówek oświatowych obowiązku składania organowi prowadzącemu, rocznych sprawozdań ze sposobu wykorzystania środków przyznanych na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli,
- nieweryfikowaniu prowadzonej przez Gminę bazy danych Systemu Informacji Oświatowej (SIO),
- nie zasięgnięciu opinii nauczycieli przed przedłużeniem powierzenia zadań doradcy metodycznemu ds. kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli gminy Biskupiec, a także nie określenie jemu szczegółowego zakresu zadań,
- zatrudnieniu dyrektora Zarządu Szkół i Przedszkoli w latach 2007 i 2010 na zasadzie powołania, tj. niezgodnie z ustawą o pracownikach samorządowych,
- nierzetelnym prowadzeniu Dziennika korespondencji w Urzędzie i ZaSP,

W roku szkolnym 2010/2011 Gmina Biskupiec była organem prowadzącym dla 8 placówek oświatowych w których zatrudnionych było na dzień 30 września 2011 r. 164 nauczycieli.

1. W budżetach Gminy Biskupiec na lata 2009, 2010 i 2011 zaplanowano wydatki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w kwotach odpowiednio: 69 227,00 zł, 72 215,00 zł i 78 745,00 zł. tj. zgodnie

z wymaganiem poziomem wyodrębnienia środków na ten cel, określonym w art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.). W ocenie NIK, negatywnie należy ocenić stopień wykorzystania tych środków, który wyniósł odpowiednio: 60,7%, 47,4% i 19,3% (do 30 września 2011 r.), podczas gdy w okresie tym, dodatkowe kwalifikacje zdobyło zaledwie 10 nauczycieli. Na tak niskie wykorzystanie środków wpływ miało nie dokonywanie analiz potrzeb szkół i nauczycieli w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego, a także jak wyjaśniła Pani Burmistrz przyczyny niezależne m.in. nie uruchomienie kierunków studiów, odwoływanie szkoleń ze względu na małą liczbę osób chętnych do podjęcia nauki.

2. Urząd nie przestrzegał w pełni wymogów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, firm doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków (Dz. U. Nr 46, poz. 430), gdyż m.in.:

- nie opracowano na lata 2009 i 2010 planów dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli, wymaganych przepisami § 6 ust. 2 ww. rozporządzenia oraz nie zasięgnięto opinii związków zawodowych zrzeszających nauczycieli, w zakresie podziału środków wyodrębnionych w budżecie Gminy na lata 2009-2010, na doskonalenie zawodowe nauczycieli, do czego zobowiązywał art. 70a ust. 2a ustawy Karta Nauczyciela,
- nie ustalono na lata 2009-2011 maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli oraz specjalności i formy kształcenia na które dofinansowanie jest przyznawane (wymóg § 7 ww. rozporządzenia),
- nie egzekwowano od dyrektorów szkół obowiązku sporządzania i składania w określonym terminie (do dnia 31 marca każdego roku) sprawozdań ze sposobu wykorzystania środków finansowych, przyznanych na doksztalcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w latach 2009 i 2010 (wymóg § 6 ust. 3 rozporządzenia).

3. Środki finansowe na doskonalenie nauczycieli wszystkich jednostek oświatowych prowadzonych przez gminę oraz na pokrycie kosztów wynagrodzenia nauczyciela – doradcy metodycznego, zaplanowane w budżecie Gminy Biskupiec, ewidencjonowano w księgach rachunkowych Zespołu Szkół w Kobułtach, natomiast poniesione wydatki ewidencjonowano w poszczególnych szkołach. W ocenie NIK, taki sposób ewidencjonowania środków nie zapewniał w pełni przejrzystości prowadzonej ewidencji.

4. Urząd nie wywiązywał się z obowiązku sprawdzania kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym danych zawartych w bazie danych Systemu Informacji Oświatowej, dotyczących ukończonych form kształcenia zawodowego oraz form doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół i placówek oświatowych, prowadzonych przez Gminę Biskupiec w latach szkolnych 2008/2009, 2009/2010 i 2010/2011, do czego zobowiązywał art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm.). Dane te w ograniczonym zakresie przekazywała jedynie SP Nr 3 w Biskupcu.

5. W trakcie kontroli stwierdzono, że Gmina nie skorzystała z możliwości utworzenia placówki doskonalenia zawodowego nauczycieli, o której mowa w art. 77a ust. 1 w związku z art. 5 ust. 6a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) oraz zawarcia porozumienia w sprawie doradztwa metodycznego z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, prowadzącymi takie placówki. Doradztwo metodyczne w placówkach prowadzonych przez gminę ograniczono jedynie do powołania doradcy metodycznego ds. doksztalcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli. Realizację tych zadań powierzono dyrektorowi Zespołu Szkół w Kolbudach, jednakże przy ponownym ich powierzeniu w grudniu 2009 r. nie zasięgnięto opinii nauczycieli korzystających z pomocy nauczyciela-doradcy metodycznego, co było niezgodne z § 23 ust. 6 rozporządzenia MEN z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. Nr 200, poz. 1537 ze zm.). Doradcy temu nie ustalono szczegółowego zakresu zadań nauczyciela doradcy metodycznego.

6. W badanym latach dwukrotnie zatrudniano (marzec 2007 r. oraz styczeń 2010 r.) dyrektora ZaSP na podstawie powołania, czym naruszono obowiązujące w tym okresie ustawy o pracownikach samorządowych¹, tj. z dnia 22 marca 1990 r. i z dnia 21 listopada 2008 r.

¹ (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1593 ze zm.) i (Dz. U. Nr 223, poz. 1458 ze zm.).

7. Ustalono, że w Urzędzie i ZaSP nierzetelnie prowadzono dzienniki i książki korespondencyjne. I tak w książce prowadzonej w Urzędzie brak było adnotacji o wpływie projektów budżetów na dokształcanie i doskonalenie nauczycieli na lata 2009-2011, sporządzonych przez ZaSP. W dzienniku prowadzonym przez ZaSP, w latach 2008-2010 nie odnotowano wpływu: wniosków dyrektorów szkół o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, planów pracy koordynatora doskonalenia zawodowego nauczycieli gminy Biskupiec na rok 2009 (z dnia 23 marca 2009 r.), na rok szkolny 2010/2011 (z dnia 20 września 2010 r.) i na rok szkolny 2011/2012 (z 16 września 2011 r.). Nie ujęto w nich również sprawozdań szczegółowych z organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli gminy Biskupiec w roku 2009 (z dnia 29.12.2009 r.) i 2010 (z dnia 29.12.2010 r.) sporządzonych przez doradcę metodycznego.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) Opracowywanie na każdy rok budżetowy planów dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz dokonywanie podziału tych środków po zasięgnięciu opinii związków zawodowych zrzeszających nauczycieli.
- 2) Ustalenie corocznie maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie nauczycieli oraz określanie specjalności i form kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane.
- 3) Egzekwowanie od dyrektorów szkół sporządzania i składania do dnia 31 marca każdego roku sprawozdań ze sposobu wykorzystania środków finansowych przyznanych na dokształcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w poprzednim roku budżetowym.
- 4) Księgowanie środków finansowych na dokształcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli oraz środków finansowych przeznaczonych na pokrycie kosztów wynagrodzenia nauczyciela-doradcy metodycznego w księgach rachunkowych Urzędu bądź jednostki organizacyjnej gminy powołanej do obsługi tych zadań.
- 5) Podjęcie działań w celu zapewnienia prowadzenia kompletnej, poprawnej i zgodnej ze stanem faktycznym bazy danych Systemu Informacji Oświatowej.
- 6) Rozważenie możliwości zapewnienia nauczycielom doradztwa metodycznego w zakresie przedmiotów nauczania (rodzaju zajęć edukacyjnych) w celu podwyższenia efektywności nauczania.
- 7) Określenie doradcy metodycznemu szczegółowego zakresu zadań, a przed przedłużaniem powierzania tych zadań zasięganie opinii nauczycieli korzystających z pomocy nauczyciela tego doradcy.
- 8) Zatrudnianie pracowników samorządowych na podstawie powołania tylko na tych stanowiskach, na których taką podstawę zatrudnienia przewidują przepisy prawa.
- 9) Rzetelne rejestrowanie przychodzącej i wychodzącej korespondencji w dziennikach korespondencji ZaSP i Urzędu.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust.1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Burmistrz, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag oraz wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem